

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi B. spółki akcyjnej z siedzibą w T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. V AGa 227/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2026 r.,

- 1. stwierdza, że przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. V AGa 227/24 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje B. spółki akcyjnej z siedzibą w T. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach sumę pieniężną w wysokości 2 500 (dwa tysiące pięćset) złotych za okres od 11 czerwca 2019 r. do 3 marca 2026 r.;**
- 3. nakazuje Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach zwrócić z urzędu B. spółce akcyjnej z siedzibą w T. opłatę sądową w kwocie 200 (dwieście) złotych;**
- 4. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach na rzecz B. spółki akcyjnej z siedzibą w T. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie**

za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Skargą datowaną na 27 stycznia 2026 r. B. spółka akcyjna z siedzibą w T., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o: (1) stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach oznaczonej sygn. akt V AGa 227/24; (2) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 15 000 zł; (3) zasądzenie od „Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Piasecznie” kosztów tego postępowania oraz o (4) zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że 23 kwietnia 2024 r. powód wniósł do Sądu Apelacyjnego w Katowicach apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach (XIV GC 424/19), gdzie wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 535 600 USD, tj. na dzień wniesienia pozwu 2 021 623 zł. Dopiero 14 stycznia 2025 r., czyli niemal 9 miesięcy później Sąd II instancji podjął pierwsze czynności w sprawie i przekazał powodowi odpowiedź na apelację. Od tej daty minął kolejny rok, zaś Sąd nie podjął w przedmiotowej sprawie żadnych czynności zmierzających do rozpoznania apelacji. Skarżący podkreślił, że sprawa przed Sądem I instancji toczyła się 4 lata i 8 miesięcy, co jest czasem znacznie przekraczającym obiektywnie potrzebny okres potrzebny do rozpoznania sprawy z jasnym stanem faktycznym oraz popartym niekwestionowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa. Od dnia wniesienia pozwu do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania minęło 6 lat i 7 miesięcy, co nawet biorąc pod uwagę obciążenie wymiaru sprawiedliwości jest czasem wskazującym na dopuszczenie się zarówno przez Sąd I jak i II instancji znaczącej przewlekłości. Od samego wniesienia apelacji do dnia wniesienia skargi minął 1 rok i 9 miesięcy, w tym czasie – zdaniem skarżącego – Sąd Apelacyjny w Katowicach wielokrotnie

dopuszczył się rażącej przewlekłości nie podejmując, oprócz doręczenia odpowiedzi na apelację, żadnych czynności zmierzających do rozpoznania sprawy.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach nie przystąpił do postępowania oraz nie wniósł odpowiedzi na skargę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

2. Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie którego nie wyznaczono terminu posiedzenia, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem określonych w ustawie okoliczności.

3. Skarżąca spółka w dniu 11 czerwca 2019 r. wniosła do Sądu Okręgowego w Katowicach pozew o zapłatę. Sprawa zakończyła się przed Sądem I instancji wydaniem wyroku w dniu 5 marca 2024 r. Od orzeczenia Sądu Okręgowego w Katowicach odwołał się powód wnosząc w dniu 29 kwietnia 2024 r. (data stempla pocztowego) apelację. Sąd Apelacyjny akta sprawy, wraz z wniesionym środkiem odwoławczym, otrzymał w dniu 14 maja 2024 r. Kolejnego dnia sprawa wpisana została do odpowiedniego repertorium oraz skierowana do przydziału, a także do asystenta sędziego celem nadania biegu apelacji. W dniu 9 kwietnia 2024 r. do akt sprawy wpłynęło pismo pozwanego z wnioskiem o przeprowadzenie rozprawy. Następnie w dniu 8 listopada 2024 r. powódka złożyła pismo z uzupełnieniem argumentacji apelacji. Zarządzeniem z 5 grudnia 2024 r. Przewodniczący Wydziału polecił ustalenia w zakresie opłat od apelacji oraz wniosku o uzasadnienie. Zarządzenie wykonano 10 grudnia 2024 r. zaś odpowiedź Sądu Okręgowego wpłynęła 13 grudnia 2024 r. Kolejnym zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z 17 grudnia 2024 r.

dokonano wymiany pism – apelacji oraz zażalenia. W dniu 14 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny otrzymał odpowiedź pozwanego na apelację. 18 marca 2025 r. przeprowadzono losowanie sędziego referenta. Zarządzeniem sędziego sprawozdawcy z 24 marca 2025 r. akta odłożono na kalendarz spraw oczekujących na wyznaczenie terminu rozprawy oraz zawiadomiono pełnomocników stron o wylosowanym do rozpoznania sprawy sędzim sprawozdawcy, zaś po uzupełnieniu składu o pozostałych członkach. Zarządzeniem z 6 lutego 2026 r. sprawa ponownie została skierowana do przydziału sędziego sprawozdawcy. W tym samym dniu dokonano przydziału sędziego referenta oraz pozostałych członków składu.

4. Mając na uwadze powołane przepisy i rozważania dotyczące tego kiedy można mówić o przewlekłości postępowania przed Sądem II instancji, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach prowadzi do wniosku, że jest ono prowadzone przewlekłe. Sąd zwlekał nie tylko z przydziałem sędziego sprawozdawcy i członków składu orzekającego, ale także z pozostałymi czynnościami, które mogły zostać podjęte na wcześniejszym etapie postępowania pozwalając na sprawniejsze rozpoznawanie sprawy. Brak przydziału sędziego sprawozdawcy w chwili wpływu apelacji do Sądu II instancji oraz brak przedstawienia akt asystentowi sędziego spowodowały, że kolejne czynności Sądu podejmowane były z opóźnieniem. Zupełnie niepotrzebne były ustalenia wpływu opłat, skoro informacje te były dostępne w aktach sprawy, dokonane dopiero po prawie 7 miesiącach. Kontrola braków fiskalnych powinna zostać przeprowadzona co do zasady na etapie wpływu środka odwoławczego. Również wymiana odpisu apelacji i zażalenia dokonana została ze znacznym opóźnieniem, bo aż 8 miesięcy od daty wpływu akt do Sądu Odwoławczego. Sędziego sprawozdawcę wylosowano dopiero po ponad roku od zarejestrowania sprawy. Czynności te winny zostać przeprowadzone po wpływie akt do Sądu II instancji. Dotychczas nie wysłano również zawiadomień o składzie rozpoznającym sprawę. Nie wyznaczono też terminu posiedzenia apelacyjnego, a od chwili gdy Sąd Apelacyjny otrzymał akta

wraz ze środkiem odwoławczym do czasu wpływu skargi na przewlekłość postępowania minęło rok i 8 miesięcy.

5. Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2 u.s.p.p. uznał, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. V AGa 227/24 doszło do przewlekłości postępowania.

6. Zgodnie z art. 12 ust. 4 u.s.p.p. uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 zł. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania.

Zważywszy, że skarżąca kwestię sumy pieniężnej całkowicie pominęła w uzasadnieniu skargi, a zatem nie wskazała jakichkolwiek okoliczności przemawiających za przyznaniem wyższej sumy, aniżeli wynika to z podstawowego algorytmu określonego w ustawie, Sąd Najwyższy, uwzględniając, że od rozpoczęcia postępowania, którego dotyczy skarga, upłynęło 5 pełnych lat kalendarzowych, w związku ze stwierdzeniem przewlekłości w sprawie, przyznał kwotę 2500 zł.

7. O zwrocie uiszczonej opłaty sądowej w kwocie 200 zł Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 17 ust. 3 u.s.p.p.

8. O kosztach postępowania skargowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. art. 99 w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2026, poz. 118), zasądzając od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach na rzecz skarżącej kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

[P.Sz.]

[a.ł]

